

CUMHURİYET 3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

KONGRE TAKVİMİ

Özetlerin gönderileceği son tarih: 20 Ağustos 2020
Tam metinlerin gönderileceği son tarih: 30 Ağustos 2020
Kongre kitabı yayın tarihi: 15 Eylül 2020

Ayrıntılı Bilgi İçin: www.cumhuriyetkongresi.org

UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ ÖZET KİTABI

EDİTÖR

AMANEH MANAFİDİZAJI

UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ ÖZET KİTABI

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020
ERZURUM

EDİTÖR

AMANEH MANAFİDİZAJI

UBAK YAYINEVİ ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI : 2018/42945)
TÜRKİYE

cumhuriyetkongresi@gmail.com

www.ubak.org.tr

[https:// www.cumhuriyetkongre.org](https://www.cumhuriyetkongre.org)

Bu kitabın tüm hakları UBAK Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.
UBAK Publications – 2020 ©

Yayın Tarihi: 15.09.2020

ISBN: 978-605-06696-8-8

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

30 AĞUSTOS 2020
ERZURUM

DÜZENLEYEN KURUMLAR

UBAK Uluslararası Bilimler Akademisi Derneği

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Kongre Başkanı: Dr. Nadire Kantarcıoğlu
Düzenleme Kurulu Başkanı: Doç. Dr. Ufuk Aydın
Düzenleme Kurulu Üyesi: Aynurə Əliyeva
Düzenleme Kurulu Üyesi: Dr Gültekin Gürçay
Düzenleme Kurulu Üyesi: Dr. Leman Kuzu
Düzenleme Kurulu Üyesi: Use Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Euroasia Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Use Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Ubak Uluslararası Bilimler Akademisi Yayınevi Editörlüğü
Genel Koordinatör: Amaneh Manafidizaji

YABANCI KONUŞMACILAR

P.F.D., Rəhiməxanın Rzabala qızı Məmmədzadə: Azərbaycan Dillər Universiteti, Azərbaycan
T.F.D.Qorxmaz Mustafayev: Azərbaycan Dillər Universiteti, Azərbaycan
Bhumika Sharma – Himachal Pradesh University, Shimla, Hindistan
Mamta kumara: Himachal Pradesh University, Shimla, Hindistan
Houssam Sabbabi: University of Miskolc, Miskolc, Macaristan
Ibrahim Muradi – University of Kabul, Afkanistan

KONGRE DİLLERİ

TÜRKÇE (Tüm Lehçeleri) - İNGİLİZCE - RUSÇA - FARŞA - ÇİNCE - ARAPÇA

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Doç. Dr. Abbas GHAFARI

Tebriz Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV

Ufa State Petroleum Technological
University

Prof. Dr. Ariz Avaz GOZALOV

Moskova Devlet Üniversitesi

Dr. Lale Sariye AKAN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ

İstanbul Aydın Üniversitesi

Prof. Dr. Burcu Semin AKEL

Kültür Üniversitesi

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA

Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ

Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA

Özbekistan Bilimler Akademisi

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Cihandar HASANHANOĞLU

Başkent Üniversitesi

Doç. Dr. Nurhan AYDIN

Kafkas Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge
Üniversitesi

Dr. Mehmet Fırat BARAN

Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO

Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Mamatkuli Jurayev

Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Karligash BAYTANASOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Kalemkas KALİBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV

Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Bouaraour Kamel

Ghardaia Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER

Ürdün Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Tüba KARAHİSAR

Uşak Üniversitesi

Doç Dr. Mehmet KAYA

Dicle Üniversitesi

Dosmukhamedov Atyrau Devlet

Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTİŞOĞLU

Ardahan Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE

Cumhuriyet Üniversitesi

Doç Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ

Atatürk Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Sonali MALHOTRA

Delhi Balbahtri Academy

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Alia R. MASALİMOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN

Şırnak Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI

Pakistan Language Academy

Dr. Botagul TURGUNBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yaprak I. OZDEMİR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ

Urumiye Üniversitesi

Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ

Munzur Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG

Wuhan Üniversitesi

Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA

Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Prof. Dr. Ergün KOCA

Girne Amerikan Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Abdulsemet AYDIN

Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Işık SEZEN

Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Sibel SİLİCİ

Erciyes Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020
ERZURUM
KONGRE PROGRAMI

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020 - ERZURUM

KONGR PROGRAMI / CONGRESS PROGRAME

NOT:

- **Sunum Süresi Her Bildiri İçin 15 Dakikadır.**
- Sunumlar skype üzerinden ve power point ile anlatılacaktır. Her oturum için SKYPE gurubu oluşturulacaktır. Sunum yapan katılımcı ekranın diğer katılımcılar ile paylaşacaktır.
- (skype ile aradığımızda aşağıda sağ köşede iki tane üst üste kareden ekranı paylaş yapılacaktır.)

CUMHURİYET ZİRVESİ 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ 3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ 30 AĞUSTOS 2020 - ERZURUM			
30 AĞUSTOS 2020			
UBAK 1		UBAK 2	UBAK 3
OTURUM 1 10:00 – 11:3011:45 – 13:00 OTURUM BAŞKANI: DR. GÜLTEKİN GÜRÇAY		OTURUM 1 10:00 – 11:3011:45 – 13:00 OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ERGÜN KOCA	OTURUM 1 10:00 – 11:3011:45 – 13:00 OTURUM BAŞKANI: DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN BULUT
VEDA YAR YILDIRIM ŞULE YÜKSEL GÜLER SELÇUK KABA KADİR DEMİRKAYNAK MUSTAFA ENES YILMAZ Eğitici Eğitimi Alan Yetişkin Eğitimcilerinin Almış Oldukları Eğitimlerin Yetişkin Eğitimi İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi		KÖNÜL MƏHƏRRƏMOVA Hüseyn Cavid Şəxsiyyəti Türkiyə Ədəbiyyatşünaslığında	DR. ÖĞR. ÜYESİ EBRU HARMANDAR Lagged Coherency Function Based On Soil Properties
MOHAMMED MUQTADIR BHUMIKA SHARMA DR. RUCHI RAMESH DR. RAJINDER VERMA		KÖNÜL MƏHƏRRƏMOVA Hüseyn Cavid Yaradıcılığının Dil Və Üslub Xüsusiyyətləri Türkiyə Ədəbiyyatşünaslığında	DR. HAKAN KELES PROF. DR. SEZAI ERCİŞLİ Yozgat İli Ve İlçelerinden Seleksiyon Yolu İle Seçilmiş Alıç (Crataegus spp.) Genotiplerinin

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020 - ERZURUM

Emerging Paternity Rights: Time to Implement Globally			Bazı Morfolojik Ve Pomolojik Özellikleri
MRS. MASARRAT JAHAN QUADRI MOHAMMED MUQTADIR BHUMIKA SHARMA Pandemic affected Education in India: Hopes and Challenges	DR. MEHMET ZEKİ DOĞAN Kur'ân-ı Kerîm'i Anlamada İ'râbın Rolü		MUHAMMED SERHAT KAZAN ALİ VOLKAN BİLGİLİ Geleneksel Ve Organik Tarım Yönetimi Altında Yer Alan Komşu Arazilerdeki Toprak Kalite Parametrelerinin Jeostatistiksel Yöntemlerle Uzaysal Dağılımının Belirlenmesi Ve Haritalanması
DR. ÖĞR. ÜYESİ VEDA YAR YILDIRIM YL. ÖĞRENCİSİ BÜŞRA ÜNSAL YL. ÖĞRENCİSİ CENNET TANDIRCI YL. ÖĞRENCİSİ YASEMİN NURİYE TÜRKDAL YL. ÖĞRENCİSİ ZELİHA TUBA ERŞAHİN Mesleki Çalışmalara Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Andragojik Temellere Göre İncelenmesi	AYNURƏ ƏLİYEVƏ Azərbaycanın Ağdam Rayonunun Bəzi Xarakterik Toponimləri		DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN BULUT DR. ÖĞR. ÜYESİ HALİL İBRAHİM ÖZTÜRK Karpuz Fidelerinin Boy Kontrolünde Tebuconazole Uygulamaları
AYŞƏN BABAYEVƏ Məktəbəqədər Yaşlı Uşaqlarda Humanist Dəyərlərin Formalaşdırılması Yolları	ANAR BABJANOVA Abayın Şairlik Kütüphanəsi		ÖĞR. GÖR. DR. VOLKAN ALTUNTAŞ İstatistiksel Analizler İle Ağ Veri Kümeleme Algoritması
P.F.D., RƏHİMƏXANIN RZABALA QIZI MƏMMƏDZADƏ Tələbələrin Təlim Əməyi Mədəniyyəti	F.Ü.F.D., DOS. TAMAM MEHRABOVA Qədim Kitabələrdə Ümumtürk Mənşəli Toponimlər		ÖĞR. GÖR. DR. VOLKAN ALTUNTAŞ Akıllı Tarımda Mobil Teknoloji Uygulaması
MAMTA KUMARİ PROF. KAMAL JEET SINGH SUNNY KOHLI The Maintenance And Welfare Of Parents And Senior Citizens Act 2007: A Study	PROF. DR. AYŞEN KOCA PROF. DR. ERGÜN KOCA Tevfik Fikret'in "Şermin" Çocuk Şiirlerinde Duygu Değeri		SEFER AYDOĞAN A Literature Review On Multidimensional Non-Aeronautical Service Quality Scales At Airports
Bülent DURAN Umut DİNÇER İlköğretim Düzeyinde Tenis Sporunu Yapan Çocukları	PROF. DR. ERGÜN KOCA PROF. DR. AYŞEN KOCA Göstergebilimsel Eleştiri Kuramları Bağlamında		MUSTAFA GENCER RESMİYE NASİBOĞLU Adlandırılmış Varlık Tanıma Problemi Ve

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020 - ERZURUM

Olan Ebeveynlerin Spora Bakış Açılarının İncelenmesi	“Kurmancan Datka (Dağların Kraliçesi)” Filminin Çözümlemesi Ve Anlamlandırma	Çözüm Yöntemleri Üzerine
DILSHAD ZARINE SHAHAZ RAFIQUE ZOBIA Challenges Vis-À-Vis Periods Shame And Access To Menstrual Hygiene	DR. ÖĞ. ÜYESİ CÜNEYT MARAL Ahmed Hilmi Koği Ve İbn Hişâm’ın Katru’n-Neda’sı Üzerine Ta’Lîkâtı	Houssam SABBABI Reduction Of Deformation Of Welded Advanced High Strength Steel
	ARŞ. GÖR. Umut Dağ Felsefi Bir Problem Olarak A Priori Problemi	
	H. SEZGİ SARAÇ DURGUN Türkiye’nin ‘İngilizce Hafızasının’ Arşivlerde Aranması: Somut Kültürel Miras Olarak Kitaplar	
UBAK 1	UBAK2	UBAK 3
OTURUM 2 14: 00 – 15:30-----15:45 -17:00 OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ARDA ARIKAN	OTURUM 2 14: 00 – 15: 30-----15: 45 -17:00 OTURUM BAŞKANI: DR. LEMAN KUZU	OTURUM 2 14: 00 – 15: 30-----15: 45 -17:00 OTURUM BAŞKANI: NECATİ UÇLER
PROF. DR. ARDA ARIKAN Ortaçağ’ı Yeniden İnşa Etmek: Yeni Ortaçağ(cılık) ve Antalya’daki “The Land Of Legends” Örneği	PHD. GULANA ALIYEVA The Multilayer Monument Nargiztepe In Karabakh	ARŞ. GÖR. NUMAN BULUT PROF. DR. AYŞE KARADUMAN DOÇ. DR. İPEK ALEMDAROĞLU-GÜRBÜZ PROF. DR. ÖZNUR YILMAZ PROF. DR. HALUK TOPALOĞLU PROF. DR. LEVENT ÖZÇAKAR Farklı Fonksiyonel Seviyedeki Duchenne Musküler Distrofili Çocuklarda Kas Mimari Özelliklerinin Araştırılması: Bir Ultrasonografi Çalışması
PROF. DR. ARDA ARIKAN Ortaçağ’ın Önemli Bir Özelliği Olarak Apofatik Bilgi Ve Edebiyat Çalışmalarında Kullanımı	PHD. GULANA ALIYEVA Historical And Archaeological Identities Of The Ancient Artifacts Of The Right And Left Coasts Of Kura River (Azerbaijan, Karabakh)	UZM. DR. ÖZGE TİMUR Atipik Hemolitik Üremik Sendrom: Nadir Bir Hemolitik Anemi Nedeni

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020 - ERZURUM

MADHAV SHARMA SUJIT SARKAR DR. RUCHI RAMESH Scientific Temperament In Pandemic To Combat Infodemic	DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET ALPER SAYIN YL. Öğrencisi KÜBRA IRKLI Türkiye’de Covid-19’un Lojistik Faaliyetlere Etkisi: Gıda Firması Örneği	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ CAN SEVİNÇ Hemodiyaliz Hastalarının Acil Servise Başvuru Sıklığı Ve Nedenleri
YL. ÖĞRENCİSİ ZİYA İMREN Cumhuriyet Döneminin Müziksel Hedefi: Milli Müzik	DR. ÖĞR. ÜYESİ İSMAİL ERKAN How “Controversial Marketing” Draws Consumers’ Attention: The Case Of Burger King’s Moldy Whopper	BHUMIKA SHARMA MOHAMMED MUQTADIR MOHAMMED SADIQ LUVKUSH Innovations In Science And Technology To Fight Covid-19
TARKAN ERKAN Ritmde Terminoloji Karmaşası	DR. ERDAL BİLGİÇ 1920’ler Boyunca Sovyetler Birliği Tahıl İhracat Kurumunun Türkiye Faaliyetleri	MOHAMMED MUQTADIR BHUMIKA SHARMA PRIYANKA SHARMA VIKRANT SHARMA Interdisciplinary Approach Towards Health: Need For Cross-Sectoral And Global Collaborations
DOÇ. GONCA KARAVAR YL. ÖĞRENCİSİ DORUKHAN FIRAT AKTÜRK 18. Yüzyıl Kula Yöresi “Sarı Sulu” Halısı Belgeleme Çalışması	NUR ELİBOL PEKASLAN Remembering Autobiographical Memories And The Concept Of Self	NECATİ UÇLER Dejeneratif Lomber Füzyon Cerrahisi Sonrası Hastaların Tekrar Hastaneye Yatış Gerektirecek Risk Faktörlerinin Değerlendirilmesi
DR. ÖĞR. ÜYESİ, NESLİHAN ŞEREF AKPINAR Çocukluğun Türk Sineması’ndaki Temsiline Bir Örnek: Kız Kardeşler (Emin Alper, 2019)	MELTEM KINACI PROF. DR. NEVİN COŞAR Türkiye’de Sağlık Ekonomisindeki 1980 Sonrası Gelişmelerin Değerlendirilmesi	MEHMET EMİN LAYIK DUYGU KORKMAZ 2017-2018 ve 2018-2019 Eğitim-Öğretim Dönemlerinde IV. Sınıf Öğrencilerinden Alınan Geri Bildirimlerin Değerlendirilmesi

CUMHURİYET ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
30 AĞUSTOS 2020 - ERZURUM

PROF. SEFA ÇELİKSAP KAAN KÖSE Theodoros Angelopoulos Ve Nuri Bilge Ceylan Filmlerinde Şiirsel Dil Kullanımı	RES. ASSIST. MEHMET CEMİL TÜRK RES. ASSIST. DR. BİLAL ÖZEL Legal And Criminal Liability Of The Members Of Board Of Directors In The Joint Stock Company Under Occupational Health And Safety	SİBEL BOZGEYİK LEVEND KARAÇOBAN FEZA KORKUSUZ ZAFER ERDEN Diz Osteoartrit’li Hastalarda Plateletten Zengin Plazma Sonrası Fizyoterapinin Fonksiyonel Performans ve Ağrı Üzerine Etkisinin Araştırılması
DR. MEHMET SOLAK Belgrad Antlaşması Sonrası Osmanlı- Habsburg Hudud Tahdidi: Una Nehri Bölgesi (1741)	MUMTAJ DR. RITU SALARIA Cyber Crimes: Its Classification and Preventions	
DR. ÖĞR. ÜY. E. TUTKU VARDAGLI İstiklal Harbi Sonrası Ankara Hükümeti’nin Uluslararası Örgütlerle İlişkileri: Savaş Esirleri Ve Mülteciler Meselesi	ابراهيم مرادی برنامه های خدمات اجتماعی خلیفه اموی عمر ابن عبدالعزیز	
T.F.D. QORXMAZ MUSTAFAYEV Tarixi Qaynaqların Tərcüməsindəki Yanlışlıqlar Haqqında		
DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM TUĞKAN ŞEKER Yiyecek İçecek İşletmelerinde Çölyak Büfeler		

İÇİNDEKİLER	
KONGRE KÜNYESİ	
BİLİM VE DANIŞMA KURULU	
KONGRE PROGRAMI	
İÇİNDEKİLER	
SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZET METİNLERİ	
Ebru Harmandar	1
<i>LAGGED COHERENCY FUNCTION BASED ON SOIL PROPERTIES</i>	
Hakan KELES & Sezai ERCİŞLİ	2
<i>YOZGAT İLİ VE İLÇELERİNDEN SELEKSİYON YOLU İLE SEÇİLMİŞ ALIÇ (Crataegus spp.) GENOTİPLERİNİN BAZI MORFOLOJİK VE POMOLOJİK ÖZELLİKLERİ</i>	
Muhammed Serhat Kazan & Ali Volkan Bilgili	4
<i>GELENEKSEL VE ORGANİK TARIM YÖNETİMİ ALTINDA YER ALAN KOMŞU ARAZİLERDEKİ TOPRAK KALİTE PARAMETRELERİNİN JEOSTATİSTİKSEL YÖNTEMLERLE UZAYSAL DAĞILIMININ BELİRLENMESİ VE HARİTALANMASI</i>	
Hüseyin BULUT & Halil İbrahim ÖZTÜRK	5
<i>KARPUZ FİDELERİNİN BOY KONTROLÜNDE TEBUCONAZOLE UYGULAMALASI</i>	
Volkan Altuntaş	6
<i>İSTATİSTİKSEL ANALİZLER İLE AĞ VERİ KÜMELEME ALGORİTMASI</i>	
Volkan Altuntaş	7
<i>AKILLI TARIMDA MOBİL TEKNOLOJİ UYGULAMASI</i>	
Sefer Aydoğan	8
<i>A LITERATURE REVIEW ON MULTIDIMENSIONAL NON-AERONAUTICAL SERVICE QUALITY SCALES AT AIRPORTS</i>	
Mustafa Gencer & Resmiye Nasiboğlu	9
<i>ADLANDIRILMIŞ VARLIK TANIMA PROBLEMİ VE ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ ÜZERİNE</i>	
Houssam SABBABI	10
<i>RELIABILITY ASSESSMENT OF WELDED STEEL BASED ON FATIGUE STRUCTURES APPROACH</i>	
Numan Bulut & Ayşe Karaduman & İpek Alemdaroğlu-Gürbüz & Öznur Yılmaz & Haluk Topaloğlu & Levent Özçakar	11
<i>FARKLI FONKSİYONEL SEVİYEDEKİ DUCHENNE MUSKÜLER DİSTROFİLİ ÇOCUKLARDA KAS MİMARİ ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI: BİR ULTRASONOGRAFİ ÇALIŞMASI</i>	
Can Sevinç	13
<i>HEMODİYALİZ HASTALARININ ACİL SERVİSE BAŞVURU SIKLIĞI VE NEDENLERİ</i>	
Özge Timur	14
<i>ATİPİK HEMOLİTİK ÜREMİK SENDROM: NADİR BİR HEMOLİTİK ANEMİ NEDENİ</i>	
Mohammed Muqtadir & Bhumika Sharma & Priyanka Sharma & Vikrant Sharma	15
<i>INTERDISCIPLINARY APPROACH TOWARDS HEALTH: NEED FOR CROSS-SECTORAL AND GLOBAL COLLABORATIONS</i>	
Bhumika Sharma & Mohammed Muqtadir & Mohammed Sadiq & Luvkush	16
<i>INNOVATIONS IN SCIENCE AND TECHNOLOGY TO FIGHT COVID-19</i>	
Necati UÇLER	17
<i>DEJENERATİF LOMBER FÜZYON CERRAHİSİ SONRASI HASTALARIN TEKRAR HASTANEYE YATIŞ GEREKTİRECEK RİSK FAKTÖRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	
Mehmet Emin Layık & Duygu Korkmaz	18
<i>2017-2018 VE 2018-2019 EĞİTİM-ÖĞRETİM DÖNEMLERİNDE IV. SINIF ÖĞRENCİLERİNDEN ALINAN GERİ BİLDİRİMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	
Sibel Bozgeyik & Levend Karaçoban & Feza Korkusuz & Zafer Erden	20
<i>DİZ OSTEOARTRİT'Lİ HASTALARDA PLATELETEN ZENGİN PLAZMA SONRASI</i>	

*FİZİYOTERAPİNİN FONKSİYONEL PERFORMANS VE AĞRI ÜZERİNE ETKİSİNİN
ARAŞTIRILMASI*

LAGGED COHERENCY FUNCTION BASED ON SOIL PROPERTIES**Ebru Harmandar**

Muğla Sıtkı Koçman University

ÖZET

Seismic ground motion data for the extended structures are not similar at the locations where the structure starts and end. In the dynamic analysis of such structures, earthquake data used in the time history analysis are considered same. However, the variation of earthquake data through the structure cannot be neglected in the design of earthquake-resistant structures. In this context, the spatial variation of strong ground motion has been investigated. To understand the effect of spatial variation of strong ground motion, it has been modeled in time and frequency domain. In this study, spatial variation of seismic ground motion in Istanbul is analyzed in frequency domain. This is called as lagged coherency, which is based on power- and cross-spectral density function. The lagged coherency is calculated for six earthquakes recorded by the Istanbul Earthquake Rapid Response System. Coherency values used in the nonlinear regression analysis is obtain for each station pair. Each station pair is considered. The lagged coherency model for Istanbul is derived considering the time-averaged shear-wave velocity to a depth of 30 meters (V_{S30}). It is found as expected that increase in V_{S30} cause increase in coherency values. The results of estimated lagged coherency values are compared with observed values. For the future studies, this V_{S30} -based lagged coherency model is used to generate spatially variable strong ground motion to use in the dynamic analysis of extended structures such as bridges, pipelines.

Anahtar Kelimeler : Earthquake ground motion, extended structures, V_{S30} , coherency.

YOZGAT İLİ VE İLÇELERİNDEN SELEKSİYON YOLU İLE SEÇİLMİŞ ALIÇ (*Crataegus* spp.) GENOTİPLERİNİN BAZI MORFOLOJİK VE POMOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Dr. Hakan KELES

Yozgat Bozok Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0001-5006-5687>

Prof. Dr. Sezai ERCİŞLİ

Atatürk Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0002-8225-931X>

ÖZET

Bitkisel genetik kaynaklar günümüzde petrol, doğalgaz ve diğer yer altı kaynakları gibi ülkelerin doğal zenginlikleri arasında sayılmaktadırlar. Bu kaynakların kaybolması oldukça kolay olmasına rağmen geri kazanımları imkânsız olmaktadır (Nas, 2012). Son yıllarda modern tarım tekniklerindeki gelişmeler genetik farklılığın azalmasına ve gen havuzunda ciddi seviyelerde erozyona sebep olmuştur (Miller and Shaal, 2006). Bu sebeple bitki gen kaynaklarının belirlenmesi, toplanması, korumaya alınması ve amaca uygun şekilde kullanılması oldukça önem arz etmektedir. Bu gen havuzunda bulunan ve ülkemizde doğal olarak yetişen önemli yabancı bitki türlerinden birisi alıçtır. Alıcın sahip olduğu besin özellikleri ve kültüre alınabilme özelliği bu bitki üzerine olan ilginin yıldan yıla artmasını sağlamıştır.

Bu çalışma 2014-2015 yıllarında Yozgat ili ve ilçelerinde doğal olarak yetişmiş alıç genotipleri arasından seçilmiş (verim, bitki yapısı, meyve kalitesi gibi özelliklere göre) 103 alıç genotipi üzerinde yürütülmüştür. Belirlenen genotiplerin tür tespitleri yapılmış, UPOV kriterleri dikkate alınarak morfolojik ve pomolojik özellikleri incelenmiş, amaca uygun bazı kriterler (meyve ağırlığı, meyve eti oranı, C vitamini içeriği, SÇKM, aroma, verim, dikenlilik) dikkate alınarak yapılan tartılı derecelendirme sonucunda 19 genotip ümitvar tipler olarak belirlenmiştir. Tiplerin meyve ağırlıkları 3,24 – 6,36 g, meyve eti oranları % 82 – 93, C vitamini içerikleri 19,57 – 67,19 mg/100g ve SÇKM içerikleri % 14,40 – 21,80 brix arasında belirlenmiştir. 3 skala üzerinden belirlenen meyve aromaları 6 tipte “iyi”, 9 tipte “orta” ve 4 tipte “düşük” olarak, bitkilerin verim durumları 9 tipte “çok”, 9 tip için “orta” ve 1 tip için “az” ve dikenlilik durumları 8 tip için “dikensiz”, 8 tip için “az dikenli”, 2 tip için “orta dikenli” ve 1 tip için “çok dikenli” olarak tespit edilmiştir. Yapılan seleksiyon çalışması sonucu yöre florasında 4 farklı alıç genotipinin (*C. tanacetifolia* (Lam.) Pers., *C. orientalis* subsp. *orientalis*, *C. meyeri* Pojark, *C. monogyna* Jacq. var. *monogyna*) bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alıç, *crataegus*, seleksiyon, Yozgat

Abstract

Plant genetic resources are considered among the natural richness of countries such as oil, natural gas and other underground resources today. Although it is quite easy to lose these resources, recovery is impossible (Nas, 2012). Developments in modern agricultural techniques in recent years have caused a decrease in genetic variation and serious levels of erosion in the gene pool (Miller and Shaal, 2006). Therefore, it is very essential to determine, collect, protect and use plant gene resources appropriately. One of the important wild plant species found in this gene pool and growing naturally in our country is hawthorn. The nutritional properties of the hawthorn and the ability to be cultivated have increased the interest in this plant from year to year.

This study was carried out with 103 hawthorn genotypes (according to characteristics such as yield, plant structure, fruit quality) selected from among naturally grown hawthorn genotypes in Yozgat province and its districts in 2014-2015. The species names of the selected genotypes were determined, their morphological and pomological characteristics were examined according to the UPOV criteria, and as a result of the weight ranked method including some criteria (fruit weight, fruit flesh ratio, vitamin C content, SSC, aroma, yield, prickness), 19 genotypes were determined as promising types. Fruit weights, fruit fles ratio, vitamin C content and total soluble solid content of promising genotypes ranged from 3.24 to 6.36 g, 82 to 93%, 19.57 to 67.19 mg / 100g and 14.40 - 21.80, respectively. Fruit flavor was determined with 3 scales as "good" in 6 types, "medium" in 9 types and "low" in 4 types. Genotypes were divided into 3 groups in terms of yield and prickliness. In terms of yield, it has been determined as "much" for 9 types, "medium" for 9 types and "low" for 1 type and thorny conditions it has been determined as "no thorn" for 8 types, "few" for 8 types, "medium " for 2 types and "many" for 1 type. As a result of the selection study, it was determined that there are 4 different hawthorn genotypes (*C. tanacetifolia* (Lam.) Pers., *C. orientalis* subsp. *Orientalis*, *C. meyeri* Pojark, *C. monogyna* Jacq. Var. *Monogyna*) in the flora of the region.

Keywords: Hawthorn, *crataegus*, selection, Yozgat

KAYNAKLAR

- Miller, A.J., Schaal, B.A., 2006. Domestication and the distribution of genetic variation in wild and cultivated populations of the mesoamerican fruit tree *Spondias purpurea* L. (*Anacardiaceae*). *Molecular Ecology*, 15, 1467–1480.
- Nas M. N., 2012. Alıcın (*Crataegus* spp.) kùltùre alınması: Fırsatlar ve güçlükler. I. Ulusal Alıc Çalıştay, Malatya. S 3-8.

GELENEKSEL VE ORGANİK TARIM YÖNETİMİ ALTINDA YER ALAN KOMŞU ARAZİLERDEKİ TOPRAK KALİTE PARAMETRELERİNİN JEOİSTATİSTİKSEL YÖNTEMLERLE UZAYSAL DAĞILIMININ BELİRLENMESİ VE HARİTALANMASI

Muhammed Serhat Kazan

Harran Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0002-6366-749X>

Ali Volkan Bilgili

Harran Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0002-4727-8283>

ÖZET

Tarımsal faaliyetlerden yüksek verim almaya yönelik planların yapılabilmesi için toprak özelliklerinin belirlenmesi ve izlenmesi önemlidir. Toprağın fiziksel ve kimyasal özelliklerinin belirlenebilmesi için belirli noktalardan farklı derinliklerde toprak örneklerinin alınması ve laboratuvar ortamında analiz edilmesi gerekir. Özellikle homojen olmayan arazi yapıları topraklardan geleneksel yöntemlerle daha fazla örnek alınmasına sebep olmaktadır. Günümüzde yaygın olarak kullanılmaya başlanan jeostatistiksel teknikler ile yapılacak bu tür işlemler son derece kısa sürede daha az iş gücü ve daha az zaman kaybıyla yapılabilmektedir. Bu çalışmadaki amaç jeostatistiksel yöntemler kullanarak aynı ana materyal üzerinde oluşan farklı amenajman (geleneksel ve organik tarım) altındaki topraklara ait fiziksel ve kimyasal kalite parametreleri (pH, EC, Tekstür, Kireç İçeriği, Organik Madde, KDK) ve toprak kalite indeksinin örnekleme yapılmayan noktalar da tahminleri yapılarak arazideki dağılımların haritalarını oluşturmaktır. Bu amaçla Harran Ovası Yarı Kurak İklim Koşulları altında yer alan aynı anamateryal üzerindeki geleneksel ve organik tarım sistemi ile yönetilen iki komşu araziden rastgele örnekleme sistemine göre 0-30 cm derinlikten toprak örnekleri alınarak pH, EC, Tekstür, Kireç İçeriği, Organik Madde ve KDK analizleri yapılmış ve ayrıca toprak kalite indeksleri çıkarılmıştır. IDW ve Kriging teknikleri ile de toprak kalite parametreleri ve indekslerinin uzaysal dağılımları haritalanmıştır. Organik ve geleneksel tarım altında yer alan toprakların organik madde hariç diğer özellikleri benzerlik gösterirken, organik tarım yapılan toprakların ortalama organik madde kapsamı % 3.13 bulunurken, geleneksel tarım yapılan toprakların ortalama organik madde kapsamı % 1.83 oranında bulunmuştur. Geleneksel tarım yapılan alandaki toprak kalite parametrelerine ait Varyasyon Katsayısı değerleri bu alanda yürütülen gübreleme ve sulama faaliyetleri nedeniyle, organik tarım yapılan alandaki toprak örneklerinin varyasyon katsayı değerlerine göre daha yüksek oranda bulunmuştur. Kıyaslanan farklı iki tahmin yönteminden Kriging tekniği IDW metoduna göre daha düşük RMSE oranları sağlamıştır. Jeostatistiksel yöntemlerle oluşturulan toprak haritaları tarımsal bölgelerdeki ürün deseninin oluşturulması, sulama yönetimi, ıslah, toplulaştırma projelerine altlık harita üretilmesi gibi planlamaların yapılabilmesinde temel ölçüt olarak kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Harran ovası, organik tarım, jeostatistiksel teknikler, toprak kalitesi

KARPUZ FİDELERİNİN BOY KONTROLÜNDE TEBUCONAZOLE UYGULAMALASI

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin BULUT

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

0000-0003-3424-7012

Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim ÖZTÜRK

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

0000-0002-8977-0831

ÖZET

Karpuz (*Citrullus lanatu*) ülkemizde 3.870.515 ton ile domatesten sonra en çok üretimi gerçekleştirilen bahçe bitkisidir. Birçok sebze türünde olduğu gibi karpuz yetiştiriciliğinde de başarılı bir üretimin temelini kaliteli tohum ve kaliteli fide kullanımı oluşturmaktadır. Yetiştiricilikte kaliteli fide kullanılması hem verim hem de ürün kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bundan dolayı fide boy kontrolü karpuz yetiştiricileri için önemli bir etkidir. Bu çalışmada karpuzda fide boy kontrolü için büyümeyi teşvik edici etkisi bildirilen giberellik asitin antagonistiği olarak bir fungusit olan Tebuconazolenin fide üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmada eşit büyüklükte seçilen Sahra F1 saf tohumları viyollerde çimlendirilmiştir. Elde edilen Karpuz fidelerine 0 ppm, 25 ppm, 50 ppm, 75 ppm, 100 ppm, 125 ppm ve 150 ppm dozlarında Tebuconazole fungusiti sprey ile 2 tekerrürlü uygulanmıştır. Tebuconazole fungusitinin karpuz fidelerinde neden olduğu stres düzeyinin tespiti için retrotranspozon hareketliliği ile karakterize edilen IRAP (Inter-Retrotransposon Amplified Polymorphism) yöntemi kullanılmıştır. IRAP analizlerinin sonuçları 50 ppm ve üzeri dozlarda uygulanan Tebuconazole fungusitinin retrotranspozonların hareketliliğine neden olduğunu göstermiştir. Tebuconazole stresinin neden olduğu retrotranspozon hareketliliği sonucu fidelerde %4.54 ile %40.09 aralığında polimorfizm olduğu tespit edilmiştir. Bitkilerin genetik kararlılığını ifade eden GTS (Genomic Template Stability) değerinde ise artan Tebuconazole dozuna bağlı olarak düşüş olduğu belirlenmiştir. Çalışmada 25 ppm Tebuconazole uygulanan fidelerde ise polimorfizm meydana gelmediği ve bu dozun fide boyunun kontrolü için kullanılabileceği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler :Antagonistik etki, *Citrullus lanatu*, IRAP, Tebuconazole

İSTATİSTİKSEL ANALİZLER İLE AĞ VERİ KÜMELEME ALGORİTMASI**Öğr. Gör. Dr. Volkan Altuntaş**

Bursa Teknik Üniversitesi

0000-0003-3144-8724

ÖZET

Ağlar içerisinde barınan gruplanmalar ağı oluşturan sisteme ait önemli bilgiler içermektedir. Bu gruplanmalar sistemin fonksiyonel parçalarını, güçlü veya zayıf bölgelerini, fonksiyonlar arası etkileşim ve geçiş bölgelerini temsil edebilmektedir. Bu önemleri sebebi ile ağlarda gruplanmaların tespiti ve ağların alt-ağlara ayrılması birçok disiplin tarafından kullanılan önemli bir problemdir. Sentetik ağlar oluşturuldukları modellere göre farklı düzeylerde gruplanmalar içermektedirler. Kullanılan ağ modeli ağın barındırdığı etkileşimleri ve ağın topolojik yapısını etkilemektedir. Ağ topolojik özelliklerine göre farklı seviyelerde ve farklı bağlantı şekilleri ile alt ağlar oluşmaktadır. Graf teorisinde ve ağ analizinde, düğüm merkezlik göstergeleri bir grafdaki önemli düğümleri tanımlamak için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Mesafe kriterleriyle yakından ilgili ağ merkezlik göstergeleri, her düğümün ağ içindeki konumlarına göre önemini karakterize etmek için kullanılır. Her düğüm ağda bulunduğu konum ve içerdiği bağlantılara göre içerisinde bulunduğu alt ağ hakkında bilgi içermektedir. Düğümlerde var olan bu bilgiden yola çıkılarak ağlar kendi içerisinde benzer özellik gösteren ve diğer gruplar ile farklı yapı ve özelliklere sahip alt ağlara ayrılabilir. Bu çalışmada bu grupların tespiti ve ağın parçalanması için yeni bir teknik geliştirilmiştir. Hedef ağ verisinin anlamlı kümeler içeren alt-ağlara ayırma işlemi geliştirilen kenar silme algoritması ile gerçekleştirilmektedir. Kenar silme işlemi ile ağ verisinin içerdiği kümeler arası etkileşim seyreltilmekte ve benzer grupların bağlantıları korunarak alt ağlar birbirinden koparılmaktadır. Kümeleme algoritması silinecek kenarın belirlenmesinde ve ağın daha fazla parçaya ayrılması işleminin sonlandırılma kararının verilmesi aşamalarında istatistiksel ağ analizlerini kullanmaktadır. Algoritmamız ağ topolojisi ve ağ modelinden bağımsız olarak çalışmakta ve her tür ağ verisine uygulanabilmektedir. Deneysel çalışmalar sentetik ağların anlamlı ve yeterli sayıda parçalara önerilen yöntem ile ayrılabilirdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sentetik Ağlar, Graf Teorisi, Ağ Analizleri, Kümeleme

AKILLI TARIMDA MOBİL TEKNOLOJİ UYGULAMASI**Öğr. Gör. Dr. Volkan Altuntaş**

Bursa Teknik Üniversitesi

0000-0003-3144-8724

ÖZET

Dünya üzerinde bir çok devlet endüstri 4.0'ın nimetlerinden tarımda faydalanmak, çiftçileri eğitmek, ürün verimi ve kalitesini arttırmak, maliyetleri en aza indirmek ve gelirleri artırmak için politikalar geliştirmektedir. Artan nüfus ve besin ihtiyacı dikkate alındığında geleneksel tarımdan modern tarıma geçişin büyük önem arz ettiği görülmektedir. Topraksız tarım yetiştiriciliğinde hidroponik popüler bir alternatiftir ve yapılan birçok çalışma hidroponik ile yetiştirilen bitkilerin yüksek verim ve düşük maliyet ile yetiştirilebildiğini göstermektedir. Otomasyon veya otomatik kontrol yardımı ile bir işlem veya prosedürün insan bağımsız yâda minimum insan yardımı ile gerçekleştirilebilir. Günümüzde yerine getirilecek işlemin karmaşıklığından bağımsız olarak otomasyon sistemlerinin kullanılmadığı alan kalmamış durumdadır. Otomatik kontrolün karmaşıklığı tek bir çıkışlı basit açma-kapama kontrolden çok değişkenli yüksek seviyeli algoritmalara kadar değişebilir. Bu çalışma kapsamında hidroponik sistem soft-plc olarak adlandırılan bilgisayar destekli bir program ve giriş çıkış üniteleri yardımı ile kontrol edilmektedir. Kontrol sistemi sıcaklık, nem ve ph gibi bitki büyümesi için önemli olan parametreleri sensörler yardımı ile gerçek zamanlı olarak ölçmekte ve kullanıcı tarafından tanımlı parametreler doğrultusunda çalıştırdığı kontrol algoritmaları ve çıkış kontrol sinyalleri yardımı ile pompa, ısıtıcı gibi çevre ekipmanlarını aktif / pasif yaparak bitki büyümesi için uygun şartları oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı, otomatik hidroponik otomasyon sistemi için mobil arabirim geliştirilmesidir. Bu sistem ile, sıcaklık, nem gibi bitki büyümesini etkileyen önemli çevresel faktörleri kontrol eden reçeteleri oluşturabilmektedir. Uygulama otomasyon sisteminde kullanılan sıcaklık, çevrim süresi gibi hedef parametreleri ve otomasyon sistemi tarafından ölçülen değerleri depolar ve görselleştirir. Bu değerler maliyet hesabı, büyüme tahmini gibi hesaplamaları yapacak ek akıllı sistemler için kaynak oluşturmaktadır. Yapılan çalışma sayesinde kontrol sistemine mobil ortam üzerinden konum bağımsız erişim, denetleme ve müdahale imkânı sağlanmakta, kontrol reçeteleri ve ölçümler gerçek zamanlı toplanarak analiz edilebilmekte ve verimlilik optimizasyonu sağlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Otomasyon, IoT, Mobil uygulama, Hidroponik

A LITERATURE REVIEW ON MULTIDIMENSIONAL NON-AERONAUTICAL SERVICE QUALITY SCALES AT AIRPORTS

Sefer Aydoğan

Milli Savunma Üniversitesi

0000-0002-0431-4256

ABSTRACT

The aim of the current study is to provide a broad literature review regarding the multidimensionality measurement of airport service quality on non-aviation services perceived by passengers. It is understood from the researches that airport managers need a holistic approach in order to evaluate the non-aeronautical airport passenger services. Due to its complexity and feature of complementary to each other, airport passenger services can change according to the location, passenger perception and expectations regarding airports. The author presents the researches that are rich in terms of measurement of the multidimensionality regarding airport service quality in the literature taken place between the year of 2007- 2019. The author carries out the systematic literature review method for the multidimensional measurement of airport service quality. The author proposes a typology stemming from the dimensions from the measurement of non-aeronautical services at airport. It has been observed that the evaluation of the measurement of airport service quality seems to be more difficult according to the other service sectors. Therefore; the airport service quality dimensions are multidimensional and vary depending on the type of service delivery, service areas, passenger culture and service technology used. Besides, the scales that the researches put forward for the measurement of airport service quality are not generic. It is expected that the dimensions of the airport service quality in the typology will contribute as a reference to both the researches on the efforts of figuring out the quality measurement of the airport services and the practitioners. Based on the findings of this current literature review; it is concluded that security, check-in, facilities, service and comfort dimensions are the prominent quality dimensions are stated as the most and like common dimensions of airport service quality.

Keywords: Airport Service Quality, Service Quality Measurement, Service Quality Multidimensionality, Quality Gap.

ADLANDIRILMIŞ VARLIK TANIMA PROBLEMİ VE ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ ÜZERİNE

Mustafa Gencer

Dokuz Eylül Üniversitesi

0000-0002-8610-8041

Resmiye Nasiboğlu

Dokuz Eylül Üniversitesi

0000-0003-1739-1469

ÖZET

Adlandırılmış varlık tanıma, yapılandırılmamış metinlerde adı geçen varlığı, kişi adları, kurum kuruluş adları veya yer adları gibi önceden tanımlanmış kategorilere yerleştirmeyi veya sınıflandırmayı amaçlayan bir algoritmadır. Adlandırılmış varlık tanıma (Named Entity Recognition-NER) doğal dil işleme, metin madenciliği, veri çıkarımı gibi birçok önemli alanda 1990'lı yıllardan bu yana kullanılmaktadır. Adlandırılmış varlık tanıma problemleri için genellikle temel makine öğrenmesi algoritmaları, yapay sinir ağı (Artificial Neural Network), evrimsel sinir ağı (Convolutional Neural Network) veya Uzun Kısa Vadeli Bellek (Long Short Term Memory) gibi yeni ve popüler modeller kullanılmaktadır. Çalışmamızda, adlandırılmış varlık tanıma problemleri ve çözüm yaklaşımları incelenmiş, bu yaklaşımlarda hangi araçların kullanıldığı ve ne gibi sonuçların elde edildiği açıklayıcı bir şekilde ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Doğal Dil İşleme, Metin Madenciliği, Veri Çıkarımı, Varlık Adı Tanıma, Yapay Sinir Ağı

ABSTRACT

Named Entity Recognition (NER) has been used in many important areas such as natural language processing, text mining, and information extraction since the 1990s. Named entity recognition is an algorithm that aims to place or classify including entities in unstructured texts into predefined categories such as person names, organization name, place names etc.. New and popular methods such as basic machine learning algorithms, Artificial Neural Network (ANN), Convolutional Neural Network (CNN), Long Short Term Memory (LSTM) are used in named entity recognition problems. In this study, the articles and methods of the named entity recognition problems and its solutions are examined and results which are obtained are handled in an explanatory way.

Keywords: Natural Language Processing, Text Mining, Data Extraction, Named Entity Recognition, Artificial Neural Network

RELIABILITY ASSESSMENT OF WELDED STEEL BASED ON FATIGUE STRUCTURES APPROACH

PhD Student, Houssam SABBABI

University of Miskolc, Miskolc, Hungary.

<https://orcid.org/0000-0001-7316-4143>

[houssamfsdm@gmail.com](mailto:housamfsdm@gmail.com)

ABSTRACT

The history of engineering is replete with many examples of catastrophic failures which have been directly attributed by material fatigue. So, what is fatigue? During the lifetime, many material structures such as road and railway bridges, oil and gas exploitation platforms (offshore platforms), windmills, and so on are subjected to a high number of repetitive cyclic stresses. Over time, those stresses can cause damage, such as cracks, at critical locations. This phenomenon is called “fatigue.” Welding it considered as the most prone location can be affected by fatigue, as it one of the earliest and most used methods for material joint and it affect the material properties by heating, cooling, and combining. However, the fatigue assessment during the design and maintenance is inevitable.

In the present work, we studied the most common fatigue assessment methods used for welded steel joints. As we reviewed the peculiarities of fatigue critical welded joints and the most important methods for design and fatigue life assessment of welded steel structures that are prone to fatigue.

Results revealed that, many parameters (production process, material quality, geometry...) influence the fatigue in welded steel, from what make it an insufficiently researched phenomenon, nominal stress it is necessary to be determined in observed location for international standard design, the weld joint issue can be complicated if the if the elements are subjected to multiaxial fatigue, and Fracture mechanics describes the fatigue crack propagation, but it is still unexplored enough that it leaves space for further research, in particular, with multiaxial fatigue assessment and taking into account residual stresses.

Keywords: Fatigue, Weld joints, Material Structure, Fracture Mechanics.

FARKLI FONKSİYONEL SEVİYEDEKİ DUCHENNE MUSKÜLER DİSTROFİLİ ÇOCUKLARDA KAS MİMARİ ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI: BİR ULTRASONOGRAFİ ÇALIŞMASI

THE INVESTIGATION OF MUSCLE ARCHITECTURE PROPERTIES IN CHILDREN
WITH DMD AT DIFFERENT FUNCTIONAL LEVELS: AN ULTRASONOGRAPHY
STUDY

Res. Ass. Numan Bulut

Hacettepe University

0000-0001-5427-1103

Prof. Ayşe Karaduman

Hacettepe University

0000-0001-6252-1934

Assoc. Prof. İpek Alemdaroğlu-Gürbüz

Hacettepe University

0000-0001-5556-6608

Prof. Öznur Yılmaz

Hacettepe University

0000-0002-0855-9541

Prof. Haluk Topaloğlu

Hacettepe University

0000-0002-3545-3830

Prof. Levent Özçakar

Hacettepe University

0000-0002-2713-4071

ÖZET

Duchenne Musküler Distrofi (DMD), 3500 canlı erkek doğumda 1 görülme olasılığı ile çocukluk çağında en sık görülen nöromusküler hastalıktır. DMD genindeki mutasyona bağlı olarak kasların mekanik streslere karşı stabilizasyondan sorumlu distrofin protein üretimi gerçekleşmez. Proksimal kas zayıflığı ile karakterize bu hastalığın ilerleyici özelliği nedeni ile çocuklar ortalama 10-12 yaş civarında yürüme becerilerini kaybeder. Çocuklar 20'li yaşlarında kardiyak veya solunum problemlerine bağlı olarak hayatını kaybeder. Çalışmanın amacı DMD'li çocuklarda fonksiyonel seviyenin kas mimarisi üzerine etkisini araştırmaktır. Çalışmaya DMD tanısı almış 5-12 yaş arası çocuklar dahil edildi. Çocukların fonksiyonel seviyesi Vignos Skalası ile belirlendi. Demografik ve fiziksel özellikler kaydedildi. Kas kalınlığı (KK), fasikül uzunluğu (FU) ve pennasyon açısı (PA)'yı içeren ultasonografik değerlendirmeler bilateral olarak medial gastrokinemius kasının en belirgin noktasından 5-12 MHz lineer prob kullanılarak uygulandı. Çalışmaya dahil edilen 20 çocuk - Vignos Skalası'na

göre Seviye 1'de 10 çocuk (ort. yaş: 7.79 ± 1.01 yıl) ve Seviye 2'de 10 çocuk (ort. yaş: 9.79 ± 1.26 yıl)- iki gruba ayrıldı. Seviye 1 ve Seviye 2'de olan DMD'li çocuklar arasında vücut kitle indeksi açısından herhangi bir fark bulunmadı ($p > 0.05$). Seviye 2'de olan DMD'li çocukların KK (2.29 ± 0.52 cm) ve FU (4.22 ± 1.04 cm) değerleri Seviye 1'deki çocukların değerleri (KK: 1.84 ± 0.31 cm and FU: 3.39 ± 0.70 cm) ile karşılaştırıldığında daha yüksekti ($p < 0.05$). Fonksiyonel olarak Seviye 1 ve Seviye 2'de olan çocukların PA değerleri sırasıyla 31.55 ± 4.38 ve 31.02 ± 5.59 derece idi ($p > 0.05$). Bu çalışmada fonksiyonel seviye kötüleştikçe KK ve FU parametrelerinin arttığı gösterildi. KK ve FU gibi kas mimari özelliklerinin ultrasonografik değerlendirilmesi DMD'nin prognozunu takibinde etkili bir yöntem olarak klinisyen ve araştırmacılar tarafından tercih edilebilir.

Anahtar Kelimeler : Kas, Ultrasonografi, Fasikül Uzunluğu, Pennasyon Açısı.

ABSTRACT

Duchenne Muscular Dystrophy (DMD) is the most common neuromuscular disease in childhood, with an incidence of 1/3500 live male births. The dystrophin protein responsible for the stabilization of muscles against mechanical stress cannot be produced due to the mutation in the DMD gene. By the reason of the progressive nature of this disease, which is characterized by proximal muscle weakness, children lose ambulation at approximately 10-12 years old. Death occurs due to cardiac and pulmonary complications within their 20s. The aim of this study were to examine the effect of functional level on muscle architecture in children with Duchenne Muscular Dystrophy (DMD). Children aged between 5-12 years with a diagnosis of DMD were included in the study. Children's functional level was determined with the Vignos Scale. Demographic and physical characteristics recorded. Ultrasonographic evaluations including muscle thickness (MT), fascicle length (FL) and pennation angle (PA) were performed using a 5-12 MHz linear probe from the most visible of medial gastrocnemius muscles of both legs. Twenty children included in the study - 10 of them were at Grade 1 (mean age: 7.79 ± 1.01 years) and the remaining at Grade 2 (mean age: 9.79 ± 1.26 years) according to Vignos Scale - were divided into two groups. There is no difference between children with DMD at Grade 1 and at Grade 2 in terms of body mass index ($p > 0.05$). The MT (2.29 ± 0.52 vs 1.84 ± 0.31 cm) and FL (4.22 ± 1.04 vs 3.39 ± 0.70 cm) of children at Grade 2 were higher compare with Grade 1 ($p < 0.05$). The PA values of children whose functional level was Grade 1 and Grade 2 were 31.55 ± 4.38 and 31.02 ± 5.59 degrees, consecutively ($p > 0.05$). It was shown that the MT and FL parameters increased as the functional level deteriorated in this study. Ultrasonographic evaluation of muscle architecture features such as MT and FL can be preferred by clinicians and researchers as an effective method for monitoring the prognosis of DMD.

Key Words: Muscle, Ultrasonography, Fascicle Length, Pennation Angle.

HEMODİYALİZ HASTALARININ ACİL SERVİSE BAŞVURU SIKLIĞI VE NEDENLERİ

Dr. Öğretim Üyesi Can Sevinç

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi

ORCID ID: 0000-0002-4069-9181

Özet

Kronik hemodiyaliz hastası birçok sağlık sorunu ile karşı karşıyadır. Bu sorunlar hastalığın etkisinin yanında hemodiyaliz işleminin kendisinden de kaynaklanabilir. Bu yüzden bu hastaların doktor başvurularında artış beklenen bir durumdur. Bu çalışmada kronik diyaliz hastalarının acil servise başvurma sıklığı ve nedenleri incelenmiştir.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Şehir Hastanesi Diyaliz takip edilen 168 hastanın Mart 2019-Mart 2020 tarihleri arasındaki acil başvuruları retrospektif olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmaya 168 (86 erkek, 82 kadın) kronik hemodiyaliz hastası dahil edilmiştir. Yaş ortalaması 61,2 yıl, toplam başvuru sayısı 322'dir. 64 hasta hiç acile başvurmamış, 104 (%61,9) hasta en az 1 defa başvurmuştur. 70 hasta 2 veya daha fazla, 18 hasta 5 veya daha fazla, 5 hasta 10 veya daha fazla kez acil servise başvurmuştur.

Acil servise en sık başvuru nedeni nefes darlığıdır. Göğüs ağrısı, karın ağrısı, ağrı, baş ağrısı ve kateter ile ilişkili sorunlar diğer önemli başvuru nedenleridir.

322 acil başvurusunun 22 tanesinde acil hemodiyaliz ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Hemodiyaliz nedenleri 16 hastada yüklenme/yetersiz diyaliz, 3 hastada hiperpotasemi ve 3 hastada kateter disfonksiyonudur. 322 acil başvurusunun 63 tanesi yatış ile sonuçlanmış, 1 hasta acil serviste ex olmuş 258 başvuruya ayaktan tedavi verilmiştir. En çok yatış dahiliye/nefroloji kliniğine yapılmıştır. Yetersiz diyaliz ve akut koroner sendrom en sık yatış ön tanılarıdır.

Acil servis başvurularının %19,6'sı hastaneye yatış ile sonuçlanmıştır. Yapılan birçok çalışmada acil servisten yatış oranları %12-13 olarak rapor edilmiştir. Bizim çalışmamızda yatış oranının genel popülasyona göre yüksek olmasının nedeni bu hastaların kronik hastalığa sahip olması olabilir.

Acil servise en sık başvuru nedeni nefes darlığıdır (%46,9). Yatış ön tanıları içinde en sık rastlanan yetersiz diyalizdir ve acil hemodiyaliz ihtiyacının en sık sebebi yüklenme bulgularının olmasıdır. Tüm bu bulgular sonucunda diyaliz yetersizliğinin hala önemli bir sorun olduğunu söylemek mümkündür.

Kateter ve AVF gibi damar ulaşım yolu problemleri de diyaliz hastalarında acil başvurularının ve hastane yatışlarının nedeni olabilmektedir. Ayrıca anemi nedeniyle acil servise başvuru ve hastaneye yatış ihtiyacının olması her ne kadar tedavi seçenekleri ve etkinliği artmış olsa da aneminin hemodiyaliz hastaları için önemli bir sorun olduğunu düşündürmektedir.

Sonuç olarak hemodiyaliz hastaları hem genel popülasyonla benzer sebeplerden hem de SDBY ve hemodiyaliz tedavisinin neden olduğu durumlar nedeniyle acil servise başvurmaktadır. Ayrıca diyaliz yetersizliği ve damar yolu sorunları hemodiyaliz hastaları için artan bilgi ve deneyimize rağmen halen önemli bir sorundur.

Anahtar Kelimeler: acil servis, hemodiyaliz,

ATİPİK HEMOLİTİK ÜREMİK SENDROM: NADİR BİR HEMOLİTİK ANEMİ NEDENİ

Uzm. Dr Özge Timur

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Şehir Hastanesi

ORCID ID: 0000-0002-7296-5536

ÖZET

Hemolitik üremik sendrom (HÜS) mikroanjiopatik hemolitik anemi (MAHA), trombositopeni ve akut böbrek yetmezliği ile karakterize bir klinik tablodur. Trombotik mikroanjiopati (TMA); MAHA, trombositopeni ve trombositopeni zengin trombüs ile mikrodolaşımın tıkanmasına bağlı organ hasarı ile ilişkilidir. TTP ve HÜS en sık görülen TMA formlardır. Verositotoksin ilişkili (Shiga-benzeri toksin, STEC-HÜS) ve atipik form olmak üzere iki grupta incelenen HÜS önemli morbidite ve mortalite nedeni olmaya devam etmektedir.

52 yaşında erkek hasta kısa sürede gelişen aşırı halsizlik nedeniyle acil servise başvurdu. Yapılan tam kan sayımında Hb: 13.3g/dl Htc: %17.7 Lökosit: 10800 Trombosit: 179000 MCV: 106.6 fl MCHC: 7.1 g/dl saptandı. BUN: 18 mg/dl kreatinin: 1.46 mg/dl total bilirubin: 5.3 mg/dl indirekt bilirubin: 3.5 mg/dl AST: 106 U/l ALT: 55 U/l LDH: 2612 U/l, protrombin zamanı: 64.5 sn, INR: 7.74 APTT: 100.6 sn fibrinojen >800 mg/dl saptandı. Bilinç bulanıklığı, anüri gelişen hastada kreatinin ve karaciğer fonksiyon testlerinde artış saptandı. Hb değerinde hızlı düşme saptanan hastanın aktif kanaması olmadığı için hemoliz ön planda düşünüldü. Direkt coombs testi pozitif, haptoglobulin düşük saptandı. Periferik yaymada eritrositlerde grup agglütinasyon, polikromazi, poikilositoz saptandı. Şistosit, atipik hücre izlenmedi. Genel durumu kötüleşen hastaya plazmaferez ve hemodiyaliz uygulandı. 8 seans plazmaferez sonrası hastanın hemoliz bulguları geriledi. Ege üniversitesi moleküler tıp laboratuvarı CFH geninde p.His402Tyr(c.1204C>T) (Heterzoigot) CFI geninde p.Thr300 Ala(c.898AzG) (homozigot), CFB geninde p.Arg32Trp(C.94C>T)(Heterozigot) mutasyon saptandı. Hastaya CFB geni ile ilişkili Atipik hemolitik üremik sendrom tanısı kondu ve ekulizimab tedavisine başlandı. Hasta Eculizimab tedavisi sonrası aktif hemoliz bulgusu, diyaliz ihtiyacı olmadan takip edilmektedir.

Atipik HÜS kalıtsal veya edinsel kronik kontrolsüz kompleman aktivasyonu ile ortaya çıkar. Etiyopatogeneizde endotel hücrelerinin kompleman hasarından korunmasında yetersizlik, hücre membranlarında kontrolsüz ve sürekli kompleman etkinleşmesi söz konusudur. Atipik HÜS nadir görülen, kronik, ilerleyici, prognozu kötü bir hastalıktır. Hastaların %100'ünde birden fazla organ sistemi tutulumu vardır. Hem çocuklarda hem de erişkinde görülebilir. Mortalite %25, son dönem böbrek yetmezliği %50 civarındadır. aHÜS için genetik ve antikor tarama rutin genetik taramada ya da tedavi öncesinde bakılması zorunlu değildir. Çünkü genetik mutasyon tespit edilememesi aHÜS tanısını dışlamaz. aHÜS hastalarının %30 – 50'sinde herhangi bir genetik mutasyon saptanamaz.

Sonuç olarak aHÜS bir dışlama tanısıdır, TMA yapan diğer tüm nedenler açısından hasta değerlendirilmelidir. Özellikle Akut böbrek yetmezlikli hastalarda, trombositopeni ve LDH yüksekliğinde, açıklanamayan tromboz öyküsü olan, ailevi böbrek hastalığı olan hastalarda aHÜS araştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: hemolitik anemi, hemolitik üremik sendrom, plazmaferez

INTERDISCIPLINARY APPROACH TOWARDS HEALTH: NEED FOR CROSS-SECTORAL AND GLOBAL COLLABORATIONS**Mohammed Muqtadir¹**¹ Administrator, M.M. Public School, Pasonda, Uttar Pradesh, India***Bhumika Sharma²**² Department of Law, Himachal Pradesh University, Shimla, Indias24bhumika@gmail.com**Priyanka Sharma³**³ Department of Law, Himachal Pradesh University, Shimla, India**Vikrant Sharma⁴**⁴ GSSS, Sanio Deedag, India**Presenter - Bhumika Sharma****Abstract**

Many factors have transformed relations between people, animals, plants, and the environment. The changes have led to the spread of existing and new zoonotic diseases. Zoonotic diseases are becoming a part of modern lives. Every year, millions of humans die due to animal transmitted diseases. The ongoing troll on the world caused by the Covid-19 has raised numerous challenges. The experts from all fields are continuously deliberating upon the solutions to deal with it and the preventive measures for future. Since no single field would be able to propose a solution, the right approach is to have an integrated approach. “One Health” approach involving cross-sectoral and coordinated investments in human, environmental and animal health appears a viable key. There is a need to accept that the health of people is closely related to the health of animals and the shared environment. The legal policies, scientific policies and social guidelines must incorporate similar vision on this line. The pandemic preparedness interventions should be comprehensive. The focus should be directed to learn about how diseases spread among people, animals, plants, and the environment. The policy makers and the Parliamentarians must be equipped with the basic understanding in their scuffle against the zoonotic diseases. The present paper is an attempt to study the need for collaboration across disciplines and sectors to monitor future challenges. The study shall use secondary sources and shall be doctrinal in nature.

Key Words - One Health, Zoonotic, Future, Integrated, Pandemic.

INNOVATIONS IN SCIENCE AND TECHNOLOGY TO FIGHT COVID-19

***Bhumika Sharma¹**

Research Scholar, Himachal Pradesh University, Shimla, India

[*s24bhumika@gmail.com](mailto:s24bhumika@gmail.com)**Mohammed Muqtadir²**² M.M.Public School, Pasonda, India**Mohammed Sadiq³**³ M.M.Public School, Pasonda, India**Luvkush⁴**⁴ Escorts Ltd., Faridabad, India**Abstract**

The pandemic has changed human lives. New studies and researches started since the announcement of pandemic and its effects. The entrepreneurs as well as the Government decided not to let the health emergency stop lives. Start-ups are also backing up the government's public information campaigns on coronavirus by developing technology platforms to disseminate government notifications. Where there are challenges, there are hidden opportunities. Various technologies have enabled businesses, governments, healthcare systems, students, and workers to adapt to the maelstrom of disruption caused by the pandemic. Entrepreneurs and innovators across India have responded quickly to the challenge posed by the COVID-19 pandemic. The process of innovation is gearing up at all levels. This is being reinforced by increased funding from the public and private sector, faster regulatory approvals, and a robust manufacturing infrastructure. India needs to sustain and enhance this entrepreneurial mindset to create the next wave of innovation to continue the fight against COVID-19 and for the socio-economic recovery. The study concludes that India, inspite of a large population and middle level of development has adopted location-tracking application for health, various resources for digital education and so on. The study shall be doctrinal.

Key Words- Covid, India, innovation, start-ups.

BAŞ DEJENERATİF LOMBER FÜZYON CERRAHİSİ SONRASI HASTALARIN TEKRAR HASTANEYE YATIŞ GEREKTİRECEK RİSK FAKTÖRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Necati UÇLER

Adıyaman Üniversitesi

0000-0002-0561-5819

ÖZET

Giriş

Spinal cerrahi sonrası hastaların hastaneye tekrar yatışının gerektirmesi, hastaların üzerinde negatif etkisi, sağlık giderlerinin artmasına neden olmasının yanında, cerrah üzerinde psikolojik etkileri olabilmektedir. Bu konu ile geniş çerçevede çalışma bulunmakta olup, özellikle Türkçe literatürde 90 günlük periyotta risk faktörlerinin değerlendirilmesi ve karşılaştırılması yapılmamıştır. Bu çalışmanın amacı spinal füzyon cerrahisi sonrası 90 günlük dönemde hastaların tekrar hastaneye yatış endikasyonlarını, risk faktörlerini değerlendirmektir.

Metodlar

Çalışmamız retrospektif olarak kliniğimizde Ocak-2016 ile 2020 Ocak tarihleri arası 4 yıllık periyot çalışmaya uygun olarak değerlendirdiğimiz 280 hastadan oluşmaktaydı. Tüm hastalar dejenertaif lomber füzyon cerrahisi uygulandı. Bağımsız risk faktörleri ve bunların tekrar hastaneye yatışa nedenleri multivariyeta-lojistik regresyon analizi ile yapıldı.

Lomber disk cerrahi, travmaya spinal cerrahi uygulanan hastalar çalışmaya alınmadılar

Sonuçlar

Lomber füzyon cerrahisi uygulanan toplam 280 hasta çalışmaya uygun görüldü. Bu hastalardan 23'ü (%8.2) 90 günlük takip sırasında tekrar hastaneye yatıldı. Hastaneye tekrar yatış için en sık neden yara yeri enfeksiyonu idi 5/23 (%21.7.3), diğerleri ise lomber cerrahi bölgede ağrı 4/23 (%17.3), radiküler ağrı ise 3/23 (%13). Hastaların 15/23 kadın (%65), 8/23 (%35) erkek idi. Ortalama yaş kadınlarda 54.7±8.3, erkeklerde 59±7.2 yıl idi. Uygulan en sık cerrahi seviyeler Lomber 5-4-3 idi. Tekrar yatış sonrası ortalama yatış süresi, 6±4 gün iken, En uzun yatış süresi enfeksiyon hastalarında görüldü. Bunlar içinde de 1 hastada görülen spondilodiskit hastasıydı.

Sonuç:

Lomber spinal cerrahi sonrası 90 günlük hasta takiplerinde tekrar yatış oranı %8.2 idi. Bu hastalar içinde en sık neden yara yeri enfeksiyonu oluşturdu. Tekrar yatan hastalar içinde en sık ko-morbid durum ise diabete mellitus idi. Bu açıdan diabetes mellitus, 3 seviye üstü füzyon cerrahi- olan hastaların, tekrar yatış açısından bir risk olacağı göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Lomber spinal füzyon, Tekrar yatış, Yara yeri enfeksiyonu

**2017-2018 VE 2018-2019 EĞİTİM-ÖĞRETİM DÖNEMLERİNDE IV. SINIF
ÖĞRENCİLERİNDEN ALINAN GERİ BİLDİRİMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ****Mehmet Emin Layık**Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0002-4055-3983>**Duygu Korkmaz**Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-2969-4934>**ÖZET**

Giriş: Eğitimde geri bildirim, ilgilenilen durum üzerinde öğrencilerin fikirlerine verilen önem ile yapılan bir değerlendirme şeklidir. Geri **bildirim** kişinin kendisine veya karşı tarafın kişiye ve/veya üzerinde çalıştığı konuya etkili bir eğilim biçimi olarak da tanımlanabilir. Geri bildirim ile ilgilenilen konudan edinilen olumsuz fikirlerle olumlu yönde önlemler alma ve mevcut durumun iyileştirilmesi amaçlanır.

Amaç: Bu çalışmada, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, dönem IV öğrencilerine verilen eğitimin; 2017-2018 ve 2018-2019 dönemlerinde öğrencilerden alınan geri bildirimlerle değerlendirilmesi ve eğitim programında iyileştirme amaçlı yapılacak değişikliklere katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışmada Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi, 2017-2018 ve 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında dönem IV öğrencilerinden klinik uygulamalara katılan 160 öğrenciden geri bildirimler alınmıştır. Öğrencilere: Kadın Hastalıkları ve Doğum, Dâhiliye, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Göğüs Hastalıkları, Genel Cerrahi ve Kardiyoloji klinik uygulama eğitimlerini değerlendirmeye yönelik; yirmibeş sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Anketteki sorulara verilen cevaplar; “Kesinlikle Katılıyorum (5)”, “Katılıyorum (4)”, Kararsızım (3), Katılmıyorum (2) ve Kesinlikle katılmıyorum (1) olmak üzere 5 kategoriden oluşmuştur. Bu anket sorularından klinik uygulama hakkındaki genel ifadeleri içeren 3 soru (S1: Klinik uygulama Süresi yeterlidir, S2: Derslik ve kliniğin imkânlar yeterlidir, S3: Öğrendiklerimi ilerideki meslek yaşamımda kullanacağımı düşünüyorum) değerlendirmeye alınmıştır. Her soru için kategoriler ile eğitim alanları arasındaki ilişkileri belirlemek ve bu ilişkileri kolay anlaşılır şekilde görsel olarak sunmak amacıyla Çoklu Uyum Analizi yapılmıştır.

Bulgular: Dönem 4’te yer alan uygulamalı derslerden; Göğüs hastalıkları ve Kardiyoloji klinik uygulamaları için; birinci yılda sürenin yeterli olduğu ifade edilirken, ikinci yılda sürenin yeterliliği hususunda kararsızlık gözlenmiştir. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları klinik uygulaması için her iki yılda da sürenin yeterli olduğu görüşüne katılmamıştır. Benzer şekilde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları klinik uygulaması için “Öğrendiklerimi ilerideki meslek yaşamımda kullanacağımı düşünüyorum” ifadesine de her iki yılda katılmadığı görülmüştür.

Sonuç: Sonuç olarak, değerlendirilen sorular (3 sorunun) bakımından klinik uygulamalarda yer alan uygulamalı derslerin; süresinin, dersliklerin ve klinik imkanların yeterliliği ile birlikte, öğrenilenlerin ilerideki meslek hayatında kullanılabilirliğinin, yıla ve uygulamalı derse göre değişkenlik gösterdiği gözlenmiştir. Diğer yandan, uygulamalı derslerde yıla göre bazı iyileşmeler gözlenmiş olup, bu iyileşmeler, geri bildirimlerin değerlendirilmesi sonucunda sorunlara yaklaşım ve çözüm sağlanması ile ilişkilendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Tıp eğitimi, geri bildirim, Çoklu uyum analizi, Anket

DİZ OSTEOARTRİT'Lİ HASTALARDA PLATELETEN ZENGİN PLAZMA SONRASI FİZYOTERAPİNİN FONKSİYONEL PERFORMANS VE AĞRI ÜZERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Sibel Bozgeyik

Hacettepe Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-4156-6900

Levend Karaçoban

Hacettepe Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-1198-196X

Feza Korkusuz

Hacettepe Üniversitesi

ORCID: 0000-0001-9486-3541

Zafer Erden

Hacettepe Üniversitesi

ORCID: 0000-0002-5112-4754

ÖZET

Amaç: Çalışmamızın amacı; diz osteoartriti (OA) nedeniyle Plateletten Zengin plazma (PZP) enjeksiyonu yapılmış kadın hastalarda fizyoterapinin fonksiyonel performans ve aktivite sırasındaki ağrı şiddetine etkisini araştırmaktır. **Yöntem:** Çalışmaya yaşları 45-65 yıl arasında olan diz OA'lı 24 kadın hasta dahil edildi. Kellgren-Lawrence OA sınıflamasına göre evre I-II veya III olan ve unilateral olarak en çok etkilenen dizine PZP enjeksiyonu yapılmış hastalar çalışmaya dahil edildi. Hastalar rastgele fizyoterapi ve kontrol grubuna ayrıldı. Tüm katılımcıların yaşı, boyu, kilosu ve beden kütle indeksi (BKİ) gibi fiziksel özellikleri kaydedildi. Katılımcıların aktivite sırasında hissettikleri ağrı şiddetleri görsel analog skalası (GAS) ile sorgulandı. Fonksiyonel performanslarının değerlendirilmesi için basamak çıkma ve inme testleri ile süreli kalk yürü testi kullanıldı. Katılımcıların başlangıç değerlendirmeleri PZP enjeksiyonu yapıldıktan 3-5 gün sonra ikinci değerlendirmeleri 6 hafta sonra yapıldı. Fizyoterapi grubundaki katılımcılara fizyoterapist eşliğinde 6 hafta haftada 3 gün olacak şekilde fizyoterapi uygulandı. Her bir fizyoterapi seansı yaklaşık 45/60 dk sürdü. Fizyoterapi seansları sırasında katılımcılara dizdeki gergin yapıların gevşetilmesi amacıyla manuel terapi uygulandıktan sonra kuvvetlendirme egzersizleri ve fonksiyonel egzersizler fizyoterapist eşliğinde yaptırıldı. Kontrol grubundaki katılımcılara ise sadece değerlendirmeler yapıldı. **Bulgular:** Dahil edilen katılımcıların yaş ortalamaları $54,00 \pm 5,41$ yıl; boy ortalamaları $160,87 \pm 6,16$ cm; kilo ortalamaları $73,29 \pm 10,89$ kg ve VKİ ortalamaları $28,38 \pm 4,12$ kg/m² idi. Katılımcıların başlangıç ağrı şiddeti ($p=0,324$); basamak çıkma ($p=0,469$) ve inme ($p=0,401$) süreleri ile SKY testi süreleri ($p=0,324$) benzerdi ($p>0,05$). 6. Hafta değerlendirme sonuçlarında iki grup arasında ağrı şiddeti ($p=0,003$), basamak çıkma ($p=0,034$) ve inme süreleri ($p=0,022$) ve SKY testi süreleri ($p=0,002$) açısından anlamlı fark bulundu ($p \leq 0,05$).

Sonuç: Çalışmamızda diz OA'li hastalarda PZP enjeksiyonu sonrası uygulana fizyoterapinin fonksiyonel performansın iyileşmesinde ve ağrı şiddetinin azalmasında etkili olduğu bulundu. OA'in konservatif tedavisinde uluslararası rehberlerde önerildiği gibi birkaç yöntemin kombinasyonunun uygulanmasının daha iyi sonuçlar sağlayacağını özellikle PZP gibi eklem içi enjeksiyon uygulamalarından sonra fizyoterapiyle yararlı etkinin artacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: diz osteoartriti, egzersiz, plateletten zengin plazma

